

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA I DRUGIH ORGANA

NADLEŽNOST ZA PROVOĐENJE OVRHE I OSIGURANJA RADI NAMIRENJA NOVČANE TRAZBINE NA BRODU

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Rješenje br. Gzz-154/2001-2 od 24. travnja 2002.

Vijeće: Boris Guttman kao predsjednik vijeća,

Vlatka Potočnjak-Radej, Marijan Ramušćak,

Petar Milas i Gordana Gasparini kao članovi vijeća

Porezna uprava je nadležna za provođenje ovrhe na pokretninama radi prisilne naplate poreznog duga. Prisilna naplata poreza iz nekretnina u vlasništvu poreznog obveznika naplaćuje se putem nadležnog suda. Brod je pokretna stvar (čl. 223. Pomorskog zakonika), međutim, kad je u pitanju postupak ovrhe na brodu radi naplate novčane tražbine (poreznog duga), brod se izjednačava s nekretninom, pa ovrhu i osiguranje na brodu određuju i provode trgovački sudovi (čl. 867. st. 5. i st. 6. Pomorskog zakonika).

Ovrhovoditelj je Porezna uprava, Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Područni ured Rijeka, a ovršenik "Jasmin" d.o.o. Rijeka. Ovršni postupak vodi se radi prisilne naplate novčane tražbine. Na prijedlog ovrhovoditelja (Porezne uprave Ministarstva financija Republike Hrvatske - Područnog ureda Rijeka) Trgovački sud u Rijeci donio je, temeljem ovršne isprave (rješenja Porezne uprave Ministarstva financija Republike Hrvatske - Područni ured Rijeka), rješenje o ovrsi. Rješenjem o ovrsi određena je ovrha protiv ovršenika "Jasmin" d.o.o. Rijeka, kao poreznog obveznika putem prodaje broda, vlasništvo ovršenika, radi naplate određenog novčanog iznosa kao poreznog duga.

Povodom žalbe ovršenika drugostupanjski sud je ukinio prvostupanjsko rješenje i prijedlog za ovrhu odbacio, jer je zaključio da odlučivanje o prijedlogu za ovrhu u ovom slučaju ne spada u sudsku nadležnost (čl. 16. st. 2. Zakona o parničnom postupku - "Narodne novine", broj 53/91, 91/92 i 112/99 - dalje: ZPP u svezi sa čl. 19. Ovršnog zakona - "Narodne novine", broj 57/96 i 29/99 - dalje: OZ).

Protiv pravomoćnog drugostupanjskog rješenja državni odvjetnik Republike Hrvatske pravovremeno je izjavio zahtjev za zaštitu zakonitosti zbog pogrešne

primjene materijalnog prava s prijedlogom da zahtjev za zaštitu zakonitosti bude prihvaćen kao osnovan, te ukinuto pobijano rješenje i predmet vraćen Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske na ponovno odlučivanje.

Odlučujući o zahtjevu za zaštitu zakonitosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske od 24. srpnja 2001. godine, br. G-DO-890/01, protiv rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 3. svibnja 2001. godine, br. Pž 4451/00, kojim je preinačeno rješenje Trgovačkog suda u Rijeci od 30. ožujka 2000. godine, br. IV Ovr 872/99, Vrhovni sud Republike Hrvatske donio je rješenje kojim je zahtjev za zaštitu zakonitosti prihvatio kao osnovan, te ukinio rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 3. svibnja 2001. godine, br. Pž 4451/00 i predmet vratio tom sudu na ponovno odlučivanje.

Prvostupanjskim rješenjem, temeljem rješenja Porezne uprave, Ministarstva financija Republike Hrvatske, Područni ured Rijeka, od 5. ožujka 1999. godine, na prijedlog ovrhovoditelja Porezne uprave, Ministarstvo financija Republike Hrvatske - Područni ured Rijeka određena je protiv ovršenika "Jasmin" d.o.o. Rijeka ovrha, radi naplate poreznog duga, putem prodaje broda M/J "Porat" upisana u Glavnu knjigu Hrvatskog upisnika pomorskih brodova Lučke kapetanije Rijeka.

Prema stajalištu drugostupanjskog suda (Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske) odlučivanje o prijedlogu za ovrhu na brodu radi naplate poreznog duga temeljem ovršnog rješenja Porezne uprave, ne spada u sudsku nadležnost, već u nadležnost određenog upravnog tijela, sukladno odredbama čl. 3. st. 1. točka 9. Zakona o poreznoj upravi ("Narodne novine", broj 75/93) i čl. 36. do 94. Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 25/95, 52/95 i 106/95).

Prema pravnom stajalištu izraženom u zahtjevu za zaštitu zakonitosti drugostupanjski je sud pogrešno primijenio materijalno pravo, jer prema odredbama čl. 36. - 94. Zakona o porezu na dohodak, Porezna uprava provodi ovrhu samo na pokretninama, a prema odredbi čl. 92. st. 2. rečenog Zakona prisilna naplata poreza iz nekretnina u vlasništvu poreznog obveznika naplaćuje se putem nadležnog suda, dok je odredbom čl. 867. st. 5. i 6. Pomorskog zakona ("Narodne novine", broj 17/94 i 74/94 - dalje: PZ), propisano da je za postupke ovrhe na brodu radi naplate novčane tražbine nadležan trgovački sud.

Vrhovni sud prihvatio je kao pravilno pravno stajalište izraženo u zahtjevu za zaštitu zakonitosti.

Odredbama Zakona o porezu na dohodak propisano je da Porezna uprava, radi naplate poreza provodi ovrhu na pokretninama, dok je sud nadležan provoditi ovrhu na nekretninama. To isto propisano je i odredbama čl. 125., te čl. 144. do 153., odnosno čl. 154. Općeg poreznog zakona ("Narodne novine", broj 127/00), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2001. godine.

Točno je da je brod pokretna stvar (čl. 223. PZ-a). Međutim, odredbom čl. 867. st.

5. PZ-a, među ostalim, propisano je: “U postupku izvršenja na brodu radi naplate novčane tražbine na odgovarajući će se način osobito primjenjivati propisi općeg izvršnog postupka o izvršenju na nekretnini radi naplate novčanih tražbina, a u postupku izvršenja radi predaje broda propisi općeg izvršnog postupak o predaji pokretne stvari”, dok je u st. 6. istog članka propisano: “Izvršenje i osiguranje na brodu i teretu na brodu određuju i provode trgovački sudovi nadležni za pomorske sporove”.

Prema shvaćanju Vrhovnog suda, citirana odredba st. 5. čl. 867. PZ-a, kada je u pitanju postupak ovrhe na brodu radi naplate novčane tražbine, brod izjednačava s nekretninom, pa je u st. 6. istog članka i izrijeком navedeno da ovrhu i osiguranje na brodu određuje i provode trgovački sudovi.

Vrhovni sud Republike Hrvatske zahtjev za zaštitu zakonitosti je prihvatio kao osnovan i ukinio rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i predmet vratio tom sudu na ponovno odlučivanje.

Mr. sc. Vesna Skorupan, asistent

Jadranski zavod HAZU

Summary:

***JURISDICTION FOR THE ENFORCEMENT OF THE EXECUTION
AND SECURITY MEASURES FOR THE SETTLEMENT OF MONETARY
CLAIMS ON SHIPS***

The tax administration has jurisdiction for the implementation of distraint on movables for the enforced collection of a debt. Enforced collection of tax from immovable property owned by a taxpayer is performed by the competent court. A vessel, although movable property, is yet treated in the distraint process as immovable property, so the distraint and security procedure is determined and performed by commercial courts.